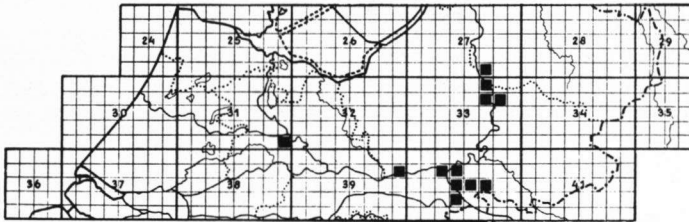

Korte mededelingen

Sedum telephium L. subsp. *maximum* (L.) Krock. Blijkens het door F. Adema in 1974 voor de Atlas van de Nederlandse flora bewerkte verspreidingskaartje was *Sedum telephium maximum* sinds 1950 van slechts 2 uurhokken bekend, nl. 27.56 (Platvoet bij Deventer) en 39.28 (Renkum–Wageningen). Vroeger was deze ondersoort gevonden op enige verspreide plaatsen in het oostelijke Rijngedeelte van het Fluviaale district, westwaarts tot Culemborg en noordwaarts tot Fortmond aan de IJssel.

De laatste drie jaar vond ik subsp. *maximum* op diverse niet van vroeger bekende vindplaatsen in de IJsselstreek en De Liemers, te weten:

1. aan de Kwartiersedijk bij Babberich (40.36.52);
2. aan de spoorlijn Arnhem–Duitsland aan de oostelijke afrit van de IJsselbrug (40.23.35, 45), tussen Westervoort en Groessen (40.24.52, 53, 34.13, 14, 25) en tussen Zevenaer en Babberich (40.35.45, 36.51);
3. aan de Ravensweerdseweg nabij Gorssel (33.26.24);
4. aan de weg Gorssel–Deventer nabij Epse (33.27.11);
5. aan een dijk langs de weg Twello–Deventer (33.16.21).

Figuur 1. De uurhokken, waarin *Sedum telephium* L. subsp. *maximum* (L.) Krock. sinds 1950 is aangetroffen.

Met inmiddels binnengekomen opgaven voor de Millingerwaard (40.44) en Nieuw Amelisweerd (31.58) is *S. telephium maximum* thans sinds 1950 van 12 uurhokken bekend (fig. 1). Dat de bleke hemelsleutel op de genoemde „nieuwe” vindplaatsen zich recent zou hebben gevestigd, lijkt niet erg waarschijnlijk. Eerder moet worden aangenomen dat bij vroegere inventarisaties de ondersoorten van *S. telephium* niet (goed) zijn onderscheiden. Daar er bovendien nauwelijks een inheemse plant is die moeilijker goed te drogen is dan *S. telephium maximum*, is er weinig materiaal van verzameld, zodat van oude opgaven van de hemelsleutel uit het Fluviaale district veelal niet is na te gaan of zij subsp. *maximum* betreffen.

Deze ondersoort staat in enigszins ruderaal zoomvegetaties op grazige bermen van dijken, wegen en spoorlijnen. Mede gelet op de oudere vondsten stel ik voor, de verspreidingsopgave van subsp. *maximum* in de Flora van Nederland als volgt te verruimen: „Op grazige bermen en dijken. Zeld. in het Rijngedeelte van F.”

Leiden

E. J. WEEDA

Erica scoparia L. voor de Vlielandse flora verloren. De enige vindplaats op Vlieland van de bezempophei (*Erica scoparia* L.) is door uitgraving van de plant aan zijn einde gekomen. Deze vindplaats, in 1976 ontdekt in een dopheide/kraaiheide-vallei, werd

helaas in 1977 eveneens ontdekt door een Vlielandster, die herhaaldelijk en tevergeefs heidesoorten in zijn tuin tracht te introduceren. Ook deze door hem uitgegraven plant heeft het begeven. De oorspronkelijke vindplaats lag ten Westen van het z.g. „Bomenland” bos, ca. 200 m W. van een bosrand met Oostenrijkse dennen, ongeveer 25 m O. van een verharde weg, ca. 500 m N. van het Posthuiswad en ongeveer 1 km Z. van het Noordzeestrand. Op deze plaats werd op 8.VII.1976 een opname van 1 × 1 m² gemaakt volgens de schaal van Braun-Blanquet:

Bedekking kruidlaag: 95%, bedekking moslaag: 45%, bedekking lichenenlaag: 1%.

Soorten: *Erica scoparia* r.1v., *Erica tetralix* 1.1fl., *Empetrum nigrum* 2.1fr., *Carex arenaria* + .1fr., *Festuca ovina* + .1fl., *Agrostis tenuis* r.1fl., *Holcus lanatus* r.1fl., *Lotus corniculatus* r.1fl., *Dicranum scoparium* 1.4v, *Hypnum cupressiforme* + .4v, *Polytrichum piliferum* r.1v., *Peltigera canina* r.1v., *Cladonia sylvatica* var. *mitis* r.1v., *Cladonia furcata* r.1v.

Wageningen

G. TH. DE ROOS